

Cultura de fructe de pădure – starea și tendințele din producția lor

Автор(и): доц. д-р Елена Цолова, от Института по земеделие в Кюстендил; гл.ас. д-р Веселка Антонова, Институт по земеделие в Кюстендил

Дата: 28.03.2018 *Брой:* 3/2018

Producția de Fructe de Pădure în Lume

Culturile de fructe de pădure ocupă o parte importantă a plantațiilor pomicele permanente. Producția mondială totală a fructelor acestora în 2016 a fost de 11.295.129 t, iar suprafața cultivată a fost de aproximativ 771.636 ha.

Căpșuna este cultura principală, reprezentând 81% din structura culturilor de fructe de pădure. Producția mondială de căpșuni a crescut continuu – de la 8.149.667 t (2014) la 9.118.336 t (2016).

Datele pe continente pentru 2016 arată că Asia este lider (4.683.396 t), depășind Europa de aproximativ trei ori. Pe locul trei se află America de Nord cu 1.442.431 t, din care 1.420.570 t de căpșuni sunt produse în SUA. Există o tendință de creștere a producției de căpșuni și în Africa (441.980 t /2014 – 620.582 t /2016).

Europa reprezintă aproximativ 18% din producția mondială de căpșuni. În perioada 2014–2016, producția anuală în țările europene a crescut de la 1.614.360 t la 1.670.485 t. Cei mai mari producători sunt Spania (366.161 t), Rusia (197.523 t), Polonia (196.972 t) și Germania (143.221 t). Deși Italia este un producător tradițional de căpșuni, se situează pe locul cinci cu o producție de 131.436 t.

Asia reprezintă 51% din producția mondială de căpșuni. Principalii producători sunt China (3.793.864 t), Turcia (415.150 t), Coreea (196.122 t) și Japonia (159.000 t).

În America de Nord, producția de căpșuni este de aproximativ 15%. Cel mai mare producător este SUA (1.420.570 t), urmată de Mexic (468.248 t) și Canada (21.858 t). Este cel mai puțin reprezentată în America de Sud, unde reprezintă 1,78% din producția mondială. Principalii producători din Africa sunt Egipt și Maroc, cu producții de 464.958 t și, respectiv, 136.856 t.

Randamentele medii ale căpșunii la nivel mondial arată o ușoară creștere anuală. În 2014 au fost de 2.178 kg/ha, iar în 2016 – 2.269 kg/ha.

În 2016, cele mai mari suprafețe cultivate cu căpșuni sunt în China (141.024 ha), urmate de Polonia (50.600 ha) și Rusia (29.520 ha).

Producția mondială de zmeură arată o tendință de creștere chiar mai rapidă decât cea a căpșunii. În medie, în perioada 2014–2016, s-au produs anual 624.166 t, cultivate pe 93.103 ha cu randamente medii de 670 kg/ha, iar în 2016 – 795.249 t de fructe, pe 106.631 ha cu randamente medii de 746 kg/ha (Fig. 2).

Cel mai mare producător de zmeură din lume este Europa (62%), și mai exact Europa de Est, unde în perioada 2014–2016 s-au produs 336.881 t de zmeură. Principalii producători sunt Rusia (164.602 t), Polonia (129.063 t), Serbia (61.875 t) și Ucraina (30.600 t). Cele mai mari suprafețe cultivate cu zmeură sunt în Polonia (29.282 ha), Rusia (21.025 ha) și Serbia (11.041 ha).

America de Nord concentrează 18% din producția mondială de zmeură. Cele mai mari cantități sunt produse de SUA (137.829 t), Mexic (112.661 t) și Canada (10.792 t).

Cele mai mari randamente medii au fost raportate în SUA (1.572 kg/ha), Rusia (782 kg/ha) și Ucraina – 693 kg/ha.

Cultura principală din grupul **coacăzelor** este coacăzul negru. Producția sa este concentrată în Europa și reprezintă aproximativ 98% din producția mondială (638.344 t). Cele mai mari suprafețe cultivate cu coacăz negru sunt în Federația Rusă (395.045 ha), Polonia (166.110 ha) și Ucraina (24.500 ha). Producția de **afin** este concentrată în Europa cu 64.959 t. Principalii producători sunt Polonia (14.721 t) și Germania (10.710 t). Olanda (1.021 kg/ha) și Germania (394 kg/ha) se remarcă prin randamente medii ridicate.

Producția de fructe de afine în America de Nord (448.002 t) este de aproximativ 10 ori mai mare comparativ cu Europa. Este concentrată în SUA (269.257 t) și Canada (178.745 t).

Principalii producători de **agrișă** sunt Germania (82.869 t) și Federația Rusă (65.841 t), care dețin și cele mai mari suprafețe – 12.507 și, respectiv, 14.201 ha. Cele mai mari randamente medii de fructe se obțin în Elveția (1.728 kg/ha), Ucraina (1.318 kg/ha), Marea Britanie (825 kg/ha) și Belgia (780 kg/ha).

Stadiul Producției de Căpșuni și Zmeură în Bulgaria

Căpșuna

Interesul pentru cultivarea căpșunii și zmeurei în Bulgaria este determinat în principal de caracteristicile lor biologice și economice excepțional de favorabile – rodire timpurie, rentabilizare rapidă a investițiilor de capital, bună acceptare a fructelor pe piața internă și externă, eficiență ridicată a producției etc. Rodirea regulată la căpșuni începe în al doilea an de la plantare, iar la zmeură – în al treilea an. Toate aceste avantaje predetermină interesul tot mai mare pentru culturile de fructe de pădure, pe care sperăm sincer să-și ia locul cuvenit în agricultura noastră și să joace un rol important în economia unor regiuni agricole individuale.

În Bulgaria, cultivarea căpșunii este mai puțin răspândită comparativ cu cea a zmeurei. În 2015, s-au produs 4.999 t de căpșuni, din care 4.962 t în câmp deschis și doar 37 t în sere (Ministerul Agriculturii și Alimentației, Departamentul „Agrostatistică”), (Fig. 3). Suprafața recoltată în câmp deschis a fost de 756 ha, iar randamentele medii au fost de 656 kg/ha. Cele mai mari suprafețe cultivate cu căpșuni se află în nordul și sud-estul Bulgariei (394 ha), mai exact în regiunea de nord-vest (147 ha). În regiunea centru-sud, suprafețele cultivate cu căpșuni se ridică la 298 ha. Recolta din 2015 comparativ cu 2014 a crescut cu 18,9%, iar randamentele medii au crescut cu 6%.

În țara noastră, căpșunile sunt cultivate folosind două tehnologii: cu mulcire și fără mulcire. Mulcirea solului cu folie de polietilenă are o serie de avantaje: maturitatea de recoltare a fructelor este devansată cu 3–5 zile; randamentele cresc cu 30–40%; calitatea fructelor este îmbunătățită;

costurile pentru săpătură și irigare sunt reduse cu peste 50–60%; se economisește apă de irigare, condițiile pentru dezvoltarea bolilor fungice și a putrezirii fructelor sunt limitate; oferă posibilitatea aplicării tuturor tipurilor de îngrășăminte solubile în apă necesare plantelor; recoltarea fructelor este facilitată.

Căpșunile pot fi cultivate în câmp deschis (producție de câmp) și în instalații de cultură protejată. Se aplică producția convențională, organică sau integrată.

Perioadele de plantare sunt: primăvara devreme (de la sfârșitul lui martie până în a doua jumătate a lui aprilie), plantarea de vară și toamna devreme (septembrie până la mijlocul lui octombrie). Avantajele plantării de primăvară sunt că plantele sunt stabilite în condiții meteorologice favorabile (temperatură și umiditate), 90% dintre ele se instalează cu succes, sunt bine aprovizionate cu nutrienți și au muguri de floare normal formați, iar costurile cu forța de muncă și apa sunt mai mici. Plantarea de toamnă poate da rezultate bune doar dacă este finalizată până la mijlocul lui octombrie. Când plantarea este efectuată mai târziu, plantele nu se înrădăcinează bine și îngheață în timpul iernii, mai ales în absența sau cu un strat de zăpadă insuficient.

Zmeura

În Bulgaria, zmeura ocupă primul loc în ceea ce privește suprafața dintre culturile de fructe de pădure. În 2014, suprafața plantată a fost de 1.318 ha, iar în 2015 – 1.780 ha (Fig. 4). Suprafețele recoltate arată și ele o creștere, deși ușoară: în 2014 au fost de 1.191 ha, iar în 2015 – 1.522 ha. Cele mai mari plantații de zmeură se află în nordul și sud-estul Bulgariei (992 ha), mai exact în regiunea de nord-est – 551 ha. Producția totală de zmeură a crescut de la 4.569 t la 6.845 t, iar randamentul mediu pe hectar – de la 384 kg la 449 kg.

Fructele de căpșună și zmeură produse sunt distribuite astfel: consum propriu (1,1–2%); pentru rețeaua comercială (11,6–17,3%); pentru procesare (73–73,5%); pentru alte utilizări (8,1–13,4%).

Există multe motive pentru starea nesatisfăcătoare și randamentele medii scăzute ale cultivării zmeurei în țara noastră. Cele mai importante sunt:

- Utilizarea de material săditor infectat, care nu este conform tipului și a fost preluat din plantațiile de producție.
- Plantațiile sunt înființate pe versanți sudici la altitudini de până la 500–550 m deasupra nivelului mării.
- Plantarea este efectuată pe parcele insuficient și impropriu pregătite.
- Se permite lărgirea excesivă a